

**Sprawozdanie z pracy Pełnomocnika Wojewody Śląskiego
do Spraw Mniejszości Narodowych i Etnicznych za 2022 rok**

1. **Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy pełnomocnika.**

- 21 kwietnia 2022 r. odbyło się spotkanie Pełnomocnika z Panem Hraczja Bojadżjanem Prezesem Ormiańsko-Polskiego Komitetu Społecznego z siedzibą w Zabrze. Tematem spotkania była działalność OPKS na rzecz mniejszości ormiańskiej i Ormian w Polsce oraz na rzecz rozwoju Świętego Apostolskiego Kościoła Ormiańskiego w Polsce
- w dniu 9.06.2022 r. pracownik ŚUW brał udział w uroczystym odsłonięciu tablicy na odrestaurowanej mogile poległych w akcji na Ostbahn, znajdującej się na cmentarzu żydowskim w Częstochowie przy ul. Złotej, z udziałem m.in. przedstawicieli organizacji żydowskich z Polski oraz z zagranicy
- 20 czerwca 2022 r. Pełnomocnik, w związku ze zgłaszanymi problemami, zorganizowała we współpracy z UM Zabrze spotkanie w celu opracowania strategii integracji społeczności romskiej w Zabrze. Celem spotkania było zapoznanie się z aktualnymi problemami dotyczącymi społeczności romskiej (w tym z sytuacją w zakresie mieszkalnictwa oraz edukacji na poziomie ponadpodstawowym) oraz rozważenia możliwości opracowania planu działań na rzecz społeczności romskiej w Zabrze uwzględniając sytuację edukacyjną, zawodową, mieszkaniową oraz bezpieczeństwa, która mogłaby służyć procesowi integracyjnemu. W spotkaniu oprócz Pełnomocnika i przedstawicieli Miasta Zabrze oraz jego jednostek podległych, uczestniczyli : przedstawiciel Departamentu Wyznań oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych, jak również Pełnomocnik Komendanta Wojewódzkiego Policji do spraw Ochrony Praw Człowieka oraz Komendant Policji w Zabrze, przedstawiciele społeczności romskiej z Zabrze, Wicekurator Oświaty, przedstawiciel Powiatowego Urzędu Pacy, dyrektorzy szkół, asystenci edukacji romskiej. Rozmowy dotyczyły głównie sytuacji oraz potrzeb w zakresie edukacji (potrzeby utworzenia świetlicy o charakterze edukacyjnym) oraz mieszkalnictwa, w kontekście integracji społeczności romskiej w Zabrze oraz możliwości, jakie stwarza w tym zakresie Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce, a także system oświaty i pomocy społecznej oraz urząd pracy
- 2 sierpnia 2022 r. – udział pracownika w uroczystościach w Muzeum KL Auschwitz-Birkenau upamiętniających zagładę Romów
- 10 września 2022 r. udział w uroczystościach upamiętniających ofiary Centralnego Obozu Pracy w Jaworznie na zaproszenie Związku Ukraińców Koła w Katowicach
- 07-09.09.2022 Pełnomocnik i pracownicy ŚUW uczestniczyli w konferencji zorganizowanej przez Urząd Miasta w Krościenku, której tematem była Rola kobiety w życiu społeczności romskiej
- 25.09.2022 r. – udział w uroczystościach z okazji Rosz – Haszana na zaproszenie Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Katowicach
- 5 października 2022 r. Pełnomocnik zorganizowała konferencję szkoleniową na temat realizacji w 2023 roku zadań w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030, z udziałem Kuratorium Oświaty, przedstawicieli urzędów miast, przedstawicieli organizacji romskich oraz innych organizacji pozarządowych, dyrektorów szkół, asystentów edukacji romskiej, mops-ów
- 07 grudnia 2022 r. Pełnomocnik zorganizowała spotkanie przedstawicieli stowarzyszeń mniejszości narodowych i etnicznych z terenu województwa śląskiego w Muzeum Śląskim w Katowicach. W spotkaniu uczestniczyli II Wicewojewoda Śląski, Wicedyrektor Muzeum, Pełnomocnik Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach do spraw Ochrony Praw Człowieka, Pan Bogdan Kasprowicz członek Komisji Wspólnej rządu oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych, przedstawiciel Kuratorium Oświaty oraz przedstawiciele organizacji mniejszości narodowych i etnicznych
- w 2022 r. Pełnomocnik zorganizowała 3 szkolenia dla asystentów edukacji romskiej i nauczycieli wspomagających w terminach : 30.03.22 r., 24.10.22 r., 24.11.22 r.

2. Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Pełnomocnik Wojewody zainicjowała i stale poszerza współpracę z Kuratorium Oświaty oraz Policją w sprawach mniejszości narodowych i etnicznych, w szczególności z Pełnomocnikiem Komendanta Wojewódzkiego Policji do Spraw Ochrony Praw Człowieka. Na zaproszenie Pełnomocnika Wojewody Śląskiego do Spraw Mniejszości Narodowych i Etnicznych przedstawiciel Kuratorium Oświaty i Pełnomocnik KWP od kilku lat biorą udział w organizowanych przez Śląski Urząd Wojewódzki konferencjach i spotkaniach. W 2022 roku również uczestniczyli w organizowanych przez Pełnomocnika spotkaniach z przedstawicielami stowarzyszeń mniejszości narodowych i etnicznych z terenu województwa śląskiego. Na bieżąco prowadzona współpraca ma charakter roboczy, natomiast w sytuacjach tego wymagających Wojewoda lub Pełnomocnik kierują wystąpienia pisemne np. do Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji i komendantów powiatowych, w sprawie bezpieczeństwa Romów.

3. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

Podczas posiedzenia wyjazdowego sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych, które miało miejsce w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w dniu 16 maja br. oraz poruszanej kwestii sytuacji i problemów edukacyjnych mniejszości narodowych i etnicznych z terenu województwa śląskiego, pan Jan Kwiek Prezes Śląskiego Stowarzyszenia Romów w Radzionkowie oraz Pani Magdalena Kwiatkowska asystent edukacji romskiej z Gliwic oraz przedstawiciel Stowarzyszenia Romów w Gliwicach, przedstawili m.in. problemy dot. kwestii wynagrodzenia asystentów edukacji romskiej. II Wicewojewoda Śląski w dniu 13.06.2022 r. przekazał do MSWiA pismo, w którym informował, że w placówkach oświatowych na terenie województwa śląskiego zatrudnionych jest 14 asystentów edukacji romskiej. Swoją opieką obejmują od 5 do 30 uczniów pochodzenia romskiego. Poinformował też, iż przeprowadzono rozeznanie i ustalono, iż asystenci edukacji romskiej w województwie śląskim zatrudnieni są w placówkach oświatowych na różnych stanowiskach: pomoc nauczyciela, obsługa szkoły lub pracownik administracyjny. Asystenci edukacji romskiej w województwie śląskim zatrudnieni są w placówkach oświatowych na różnych stanowiskach: pomoc nauczyciela, obsługa szkoły lub pracownik administracyjny. W 2004 r. zawód asystenta edukacji romskiej został oficjalnie uznany i zaklasyfikowany w grupie „pracownicy opieki osobistej i pokrewni”. Należy podkreślić, że asystenci edukacji romskiej nie tylko wspomagają uczniów romskich w procesie edukacji, ale również realizują zadania wykraczające poza obowiązki pracownicze, pomagają nauczycielom i pedagogom w rozpoznaniu ich potrzeb i ewentualnych problemów, reagują w sytuacjach trudnych i konfliktowych, a ponadto krzewią romską kulturę, prowadząc dodatkowe zajęcia z historii i kultury romskiej. Wielu asystentów edukacji romskiej zmaga się z różnorodnymi problemami. Ich praca była bardzo potrzebna i szczególnie zauważalna w okresie pandemii COVID-19 i nauki zdalnej. Powyższe informacje przekazano do dalszego wykorzystania, mając na celu podkreślenie rangi zawodu asystenta edukacji romskiej. Na prośbę Pana Prezesa Jana Kwieka, przesłano również do MSWiA jego wystąpienie przedstawione na Komisji Sejmowej, a dotyczące sytuacji i problemów mniejszości romskiej w Polsce.

4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

Zasadnicza część działań dotyczących rozwiązywania problemów mniejszości zawiera się w zadaniach realizowanych w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021 - 2030. W 2022 roku 6 gmin województwa śląskiego (tj. Bytom, Chorzów, Gliwice, Ruda Śląska, Zabrze i Żywiec) oraz 1 organizacja pozarządowa (tj. Stowarzyszenie Przyjazna Ósemka w Bytomiu) realizowały zadania z rządowego programu pn. „Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”. Na realizację zadań z Programu integracji dla województwa śląskiego w 2022 roku przyznano środki w wysokości **1 248 687 zł** (zgodnie z decyzją MSWiA) z rezerwy celowej oraz **94 180 zł** z części 30 budżetu państwa (MEiN). W 2022 roku realizowano 24 zadania z następujących dziedzin:

- Edukacja - 19 zadań – 12 zadań z MSWiA + 7 zadań z MEiN
- Mieszkalnictwo – 4 zadania (Bytom, Chorzów, Zabrze i Żywiec)
- Innowacyjne projekty integracyjne – 1 zadanie (Chorzów).

W województwie działa kilka świetlic integracyjnych dofinansowanych ze środków Programu integracji (Bytom, Chorzów, Gliwice i Żywiec).

Z kolei dzięki realizacji zadań z dziedziny mieszkalnictwo, w 2022 roku poprawił się stan infrastruktury mieszkaniowej oraz standard życia rodzin romskich w Bytomiu, Chorzowie, Zabrzu i Żywcu. Wyremontowano 7 lokali mieszkalnych a w 7 budynkach przeprowadzono remonty części wspólnych.

W Bytomiu przeprowadzono modernizację jednego lokalu, w którym mieszka rodzina romska w szczególnie trudnej sytuacji. W ramach prac remontowych wymieniono podłogi, okna oraz drzwi. Wyremontowano instalacje: elektryczną oraz wodno-kanalizacyjną. Mieszkanie wyposażono w instalacje c.o. oraz ciepłej wody zasilane z kotła gazowego dwufunkcyjnego. Kompleksowo wyremontowano łazienkę. W kuchni częściowo położono płytki ceramiczne, zainstalowano kuchenkę gazową z piekarnikiem oraz zlewozmywak z baterią. Mieszkanie zostało również pomalowane.

W Chorzowie w jednym lokalu zajmowanym przez rodzinę romską przeprowadzono prace remontowe w zakresie remontu łazienki (m. in. instalacja wod.-kan., kabina prysznicowa, ubikacja, umywalka, wentylacja grawitacyjna, kafelki) oraz kuchni (wymiana ściany między łazienką i kuchnią, wymiana płyt podłogowych i wykładziny, tynkowanie i malowanie). Wymieniono również drzwi wewnętrzne i zewnętrzne.

W Żywcu w budynku, w którym remontowane były lokale mieszkalne została wykonana na klatce schodowej nowa instalacja elektryczna, zewnętrzna kanalizacja deszczowa oraz wymienione zostały rury spustowe. Na Os. Kabaty w 3 budynkach zostały przeprowadzone remonty kominów, w 5 budynkach wymienione zostały drzwi wejściowe do budynków oraz została wykonana instalacja odgromowa. W budynku w którym mieszka najwięcej rodzin romskich przeprowadzono całkowity remont klatki schodowej. W jednym budynku zamieszkiwanym przez rodziny romskie wymieniono drzwi zewnętrzne oraz do poszczególnych lokali, okna w częściach wspólnych i lokalach mieszkalnych, przeprowadzono remont instalacji wodno-kan., co z wymianą grzejników. Wykonano zewnętrzną kanalizację deszczową oraz instalację elektryczną na klatce schodowej.

W Zabrzu, w budynku zamieszkałym m.in. przez rodziny romskie została wymieniona wewnętrzna instalacja elektryczna, przeprowadzony został remont klatki schodowej oraz roboty remontowo- budowlane na budynku.

- w 2022 r. mieszkaniec Zabrze kilkakrotnie zgłaszał do ŚUW problemy mieszkaniowe rodzin romskich z Zabrze, głównie dotyczące przydziału mieszkania i remontu, powołując się przy tym na Prezesa Stowarzyszenia Amaro Drom Nasza Droga. W tych sprawach kierowano pismo do Prezydenta Miasta Zabrze z prośbą o rozeznanie sprawy oraz informację o podjętych działaniach, zgodnie z kompetencjami. W związku z problemami wynikłymi w wyjaśnianiu ww. sprawy Pełnomocnik zorganizowała 20 czerwca 2022 r. spotkanie w Zabrzu, z udziałem m.in. przedstawiciela MSWiA. Szczegółowy opis ujęto w pkt. 11 sprawozdania.

5. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

[tutaj wpisz zwięzłą wypowiedź]

6. **Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w stałym kontakcie:**

Poniżej przedstawiono listę obejmującą wykaz organizacji, o których obecnie Pełnomocnikowi wiadomo, że działają na terenie województwa śląskiego.

1. **Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego z siedzibą w Raciborzu** -Przewodniczący - Martin Lipka
2. **Niemiecka Wspólnota „Pojednanie i Przyszłość” z siedzibą w Katowicach** -Przewodniczący Dietmar Brehmer
3. **Związek Ormian w Polsce im. Ks. Arcybiskupa Józefa Teodorowicza z siedzibą w Gliwicach** - Prezes Anna Olszańska
4. **Zabrzańskie Stowarzyszenie Romów** -Prezes Andrzej Puma
5. **Stowarzyszenie Romów w Gliwicach** -Prezesem Zarządu Adam Wiśniewski
6. **Stowarzyszenie Romów Śląskich (dawniej Stowarzyszenie Romów „Gandi” w Rudzie Śląskiej) z siedzibą w Rudzie Śląskiej** - Prezes Zarządu Izolda Kwiek
7. **Śląskie Stowarzyszenie Romów w Radzionkowie** - Prezes Zarządu Jan Kwiek
8. **Stowarzyszenie „Szansa dla Romów” w Chorzowie** - Prezes Szandor Goga
9. **„Stowarzyszenie Angel” w Bytomiu** - Prezes Angela Mirga
10. **Związek Ukraińców w Polsce Koło Katowice** - Prezes Olha Yankowych
11. **Bytomskie Stowarzyszenie Kultury Żydowskiej** - Prezes Henryk Akselrad
12. **Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce Oddział Gliwice** -Przewodnicząca Malwina Wollek
13. **Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce Oddział Katowice** - Przewodniczący Paweł Grabiec
14. **Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce - Oddział Częstochowa** - Przewodnicząca Izabela Sobańska-Klekowska
15. **Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce Oddział Bielsko-Biała** - Przewodnicząca Anna Dorobisz
16. **Towarzystwo Słowaków w Polsce Koło na Śląsku** - Prezes Jozef Grapa
17. **Fundacja Mniejszości Niemieckiej Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku** - Prezes Krzysztof Sosna
18. **Stowarzyszenie Romów Romano Drom z siedzibą w Sosnowcu** - Prezes Robert Rajski (obecnie nie działa)
19. **Ormiańsko-Polski Komitet Społeczny z siedzibą w Zabrze** - Prezes Hraczja Bojadżjan
20. **Stowarzyszenie Amaro Drom Nasza Droga w Zabrze** - Prezes Daniel Ondycz
21. **Górnośląska Fundacja Kultury i Spotkań im. Eichendorffa w Łubowicach** - Prezes Zarządu Martin Lipka
22. **Stowarzyszenie Romów Powiatu Zawiercie JAME ROMA – MY CYGANIE z siedzibą w Łazach** - Prezes Zarządu Marek Lewandowski (obecnie nie działa)
23. **Stowarzyszenie Polsko-Romskie Polo Roma z siedzibą w Zabrze** – Prezes Monika Rojewska. Stowarzyszenie powstało w 2021 roku

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa.

Według Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku w województwie śląskim zamieszkują następujące mniejszości narodowe i etniczne: Niemcy, Karaimi, Ormianie, Romowie, Rosjanie, Ukraińcy, Żydzi, Słowacy, Czesi, Łemkowie, Białorusini, Tatarzy, Litwini.

Poza wyżej wymienionymi organizacjami mniejszości i organizacjami działającymi na rzecz mniejszości, w Sosnowcu znajduje się parafia prawosławna pod wezwaniem Świętych Wiery, Nadziei, Luby i Matki ich Zofii. Wśród parafian są osoby narodowości rosyjskiej, ukraińskiej i białoruskiej. W Częstochowie znajduje się parafia prawosławna pod wezwaniem Świętego Mikołaja.

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

- w związku z realizacją „Programu Integracji Społecznej i Obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”, na bieżąco realizowana była współpraca z MSWiA w sprawach związanych z Programem. Pełnomocnik i pracownicy ŚUW uczestniczyli też w spotkaniach i szkoleniach organizowanych przez MSWiA (np. 24.03.2022 r. spotkanie on-line na temat sytuacji romskich uchodźców z Ukrainy, Spotkanie DWRMNE i Pełnomocników wojewodów ds. mniejszości narodowych i etnicznych w dniach 22-23 czerwca 2022 r. w Warszawie). Przedstawiciele MSWiA uczestniczą też w spotkaniach i szkoleniach organizowanych przez Pełnomocnika, a także brali udział w pracach komisji wojewódzkiej do spraw oceny wniosków o dofinansowanie w 2023 r. zadań w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030

- w dniach 16-17 maja 2022 r. odbyło się wyjazdowe posiedzenie Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP na terenie województwa śląskiego. Pełnomocnik współpracowała z Komisją , a także z gminami, organizacjami oraz instytucjami (np. Muzeum w Gliwicach i Domem Pamięci Żydów Górnośląskich, Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku, Związek Ormian w Polsce im. Abpa Teodorowicza w Gliwicach, Zespołem Szkolno-Przedszkolnym nr 12 w Gliwicach) w organizacji tego posiedzenia. Na potrzeby związane z przygotowaniem ww. posiedzenia Komisji Pełnomocnik przygotowała też, na prośbę MSWiA, Informację na temat aktualnej sytuacji i problemów mniejszości narodowych i etnicznych w województwie śląskim.

- w 2022 roku na bieżąco prowadzona była współpraca ze Śląskim Kuratorem Oświaty. Przedstawiciele Kuratorium uczestniczyli i w spotkaniach i szkoleniach organizowanych przez Pełnomocnika, w tym również jako prelegenci. Z kolei Pełnomocnik i pracownicy ŚUW uczestniczą w projektach realizowanych przez Kuratorium. Należy podkreślić, że w 2022 roku współpraca ta była szczególnie intensywna, a Kuratorium, odpowiadając na potrzeby w zakresie upowszechniania wiedzy o możliwościach jakie daje Program integracji oraz system oświaty w zakresie mniejszości narodowych i etnicznych oraz o roli asystentów edukacji romskiej, zorganizowało w ubiegłym roku szkolenia i konferencje z udziałem Pełnomocnika i pracowników ŚUW, np. : 6.10.2022 r. Asystenci edukacji romskiej – przyszłość edukacji Romów w Polsce, 29.11.2022 r Edukacja uczniów romskich ze szczególnym uwzględnieniem roli asystentów edukacji romskiej

- Pełnomocnik współpracuje stale z Pełnomocnikiem Komendanta Wojewódzkiego Policji do spraw Ochrony Praw Człowieka

- w związku z ogłoszeniem naboru do Programu integracji 2021-2030 na rok 2023 Pełnomocnik wystąpiła m.in. do gmin, na terenie których zamieszkują Romowie informując o możliwościach Programu oraz zachęcając do udziału w nim, jak również do promocji Programu na stronach internetowych urzędów gmin

- w marcu 2022 r., w odpowiedzi na prośbę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego przygotowano i przesłano informację na temat mniejszości narodowych i etnicznych w województwie śląskim, w związku z przygotowywaniem przez UM materiałów w zakresie doprecyzowania wsparcia, które będzie udzielane w ramach środków unijnych z programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027.

- w 2022 roku Pełnomocnik współpracowała z Muzeum Śląskim w związku z organizacją w tej instytucji kultury spotkania z przedstawicielami stowarzyszeń mniejszości narodowych i etnicznych z województwa śląskiego

- organizując szkolenia asystentów edukacji romskiej i nauczycieli wspomagających z województwa śląskiego, Pełnomocnik – we współpracy z Podkarpackim Urzędem Wojewódzkim – zaprosiła AER z terenu województwa podkarpackiego do udziału w szkoleniu w grudniu 2022 r. Osoby, które uczestniczyły w szkoleniu otrzymały imienne zaświadczenie ukończenia.

9. **Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić).**

Pełnomocnik Wojewody zapewnia stały kontakt ŚUW z organizacjami i środowiskami mniejszości w województwie i bierze udział w spotkaniach organizowanych przez stowarzyszenia i środowiska mniejszości oraz organizacje działające na rzecz mniejszości. Pełnomocnik i pracownicy WSOiC biorą udział w organizowanych imprezach i spotkaniach, na które zapraszają organizacje mniejszości.

W roku 2022 początkowo obowiązywały jeszcze obostrzenia związane z pandemią, a po napaści Rosji na Ukrainę wiele organizacji mniejszości z województwa śląskiego, szczególnie Związek Ukraińców Koło w Katowicach, zaangażowało się przede wszystkim w pomoc uchodźcom.

Pełnomocnik lub jego przedstawiciel wzięli osobisty udział w :

- uroczystościach z okazji 77 rocznicy Zagłady Romów, które odbyły się w dniu 2.08.22 r. w Muzeum KL Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu,
- uroczystościach z okazji Wielkich Świąt Żydowskich Rosz Haszana na zaproszenie j Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce Oddział w Katowicach, które odbyły się w dniu 25 września 2022 r.,
- uroczystościach upamiętniających ofiary Centralnego Obozu Pracy w Jaworznie, organizowanych przez Związek Ukraińców w Polsce w dniu 10 września 2022 r.

Ponadto :

- z okazji świąt ważnych dla mniejszości narodowych i etnicznych Pełnomocnik wystosowywała w ciągu roku 2022 listy okolicznościowe do organizacji mniejszości.
- zapewniony jest stały kontakt roboczy z organizacjami mniejszości, w 2022 roku najbardziej dotyczyło to mniejszości romskiej z Zabrze.

10. **Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?**

tak   nie

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

[tutaj wpisz zwięzłą wypowiedź]

- w związku z mailami dotyczącymi problemów osób ze społeczności romskiej kierowanymi do ŚUW przez mieszkańca Zabrze i powoływaniem się przez niego na Pana Daniela Ondycza Prezesa Stowarzyszenia Amaro Drom – Nasza Droga w Zabrzu (który już wcześniej deklarował, że interweniująca osoba go nie reprezentuje, jak również nie reprezentuje Romów z Zabrze) oraz w związku ze zgłaszanymi problemami w kontaktach społeczności romskiej z Miastem i z drugiej strony - zgłaszanymi w kontaktach roboczych - problemami Urzędu Miasta w Zabrzu w kontaktach z przedstawicielami społeczności romskiej – Pełnomocnik zorganizowała w dniu 20 czerwca 2022 r. spotkanie zainteresowanych stron, to jest przedstawicieli społeczności romskiej z Zabrze oraz przedstawicieli Miasta i jego jednostek. Celem spotkania było zapoznanie się z aktualnymi problemami lokalnej społeczności romskiej, w tym sytuacją w zakresie edukacji, mieszkalnictwa i zatrudnienia, jak również omówienie efektów dotychczasowych działań oraz możliwości podejmowania w przyszłości działań na rzecz lokalnej społeczności romskiej w Zabrzu, uwzględniających jej sytuację edukacyjną, zawodową, mieszkaniową itd., które w perspektywie mogłyby służyć średnio - i długookresowemu procesowi integracyjnemu z wykorzystaniem możliwości jakie stwarza rządowy Program integracji. W spotkaniu wzięli również przedstawiciel Departamentu Wyznań oraz Mniejszości narodowych i Etnicznych MSWiA, Wicekurator Oświaty w Katowicach, Pełnomocnik Komendanta Wojewódzkiego Policji do spraw Ochrony Praw Człowieka, Komendant Policji w Zabrzu, przedstawiciel Powiatowego Urzędu Pracy, asystenci edukacji romskiej, dyrektorzy szkół, do których uczęszczają dzieci romskie.

Po tym spotkaniu Pełnomocnik zorganizowała również wizytę studyjną w Gliwicach dla przedstawicieli : Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu oraz szkół. Wizyta – z udziałem pracowników ŚUW - odbyła się 7 lipca 2022 r. w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 12 w Gliwicach, który z powodzeniem realizuje kilka projektów na rzecz społeczności romskiej, finansowanych ze środków Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. Przedstawiono dobre praktyki z realizacji tych projektów oraz wymieniono doświadczenia w realizacji zadań na rzecz społeczności romskiej. Głównym celem wizyty studyjnej było zachęcenie i zaktywizowanie jednostek Miasta Zabrze oraz placówek oświatowych do szerszego korzystania z możliwości jakie daje Program integracji w dziedzinie edukacji oraz innowacyjnych projektów integracyjnych, a w szczególności utworzenia świetlicy edukacyjnej.

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego integracji¹

- W kwietniu 2022 r. do zainteresowanych szkół i jednostek nastąpiła dystrybucja publikacji książkowych: Mietek na wojnie, Romano Abecadło, Miri szkoła – Romano elementaro, Miri szkoła - Romano elementaris. Książki są cennym wsparciem edukacji dzieci romskich, przede wszystkim pod kątem rozwijania ich świadomości językowej.
- 5 października 2022 roku Pełnomocnik zorganizowała Konferencję szkoleniową na temat realizacji w województwie śląskim Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. W Konferencji udział wzięli przedstawiciele Kuratorium Oświaty, urzędów miast, mops-ów, organizacji romskich oraz innych organizacji pozarządowych, dyrektorzy szkół oraz asystenci edukacji romskiej. Celem Konferencji było m.in. przeszkolenie przedstawicieli zainteresowanych środowisk, instytucji i organizacji w zakresie wytycznych na 2023 rok MSWiA do Programu integracji obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. Ponadto informacja o składaniu wniosków na realizację zadań w 2023 roku w ramach Programu integracji została przesłana we wrześniu 2022 roku do gmin, na terenie których zamieszkuje społeczność, do organizacji romskich, jak również do organizacji pozarządowych działających na rzecz społeczności romskiej. Pełnomocnik zwróciła się z prośbą do urzędów gmin o zamieszczenie informacji o składaniu wniosków na swoich stronach internetowych. Informacja o składaniu wniosków na realizację zadań w 2023 roku została zamieszczona na stronie ŚUW oraz w aktualnościach Pełnomocnika.
- 15 grudnia odbyło się posiedzenie Komisji wojewódzkiej do spraw oceny wniosków złożonych o dofinansowanie w 2023 r. w ramach „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”. W pracach Komisji wziął udział przedstawiciel MSWiA oraz dwóch przedstawicieli społeczności romskiej z terenu województwa śląskiego.
- 30 marca w siedzibie Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli WOM w Katowicach odbyło się zorganizowane przez Pełnomocnika Wojewody Śląskiego do Spraw Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach szkolenie dla asystentów edukacji romskiej i nauczycieli wspomagających dot. Profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych. W szkoleniu wzięli udział także: Naczelnik Wydziału Mniejszości Narodowych i Etnicznych DWRMNI MSWiA wraz z pracownikiem, przedstawiciele Kuratorium Oświaty w Katowicach.
- 24 października zostało zorganizowane przez Pełnomocnika szkolenie dla asystentów edukacji romskiej i nauczycieli wspomagających dot. Problematyki doradztwa zawodowego. W szkoleniu wziął udział także Wicekurator Oświaty w Katowicach wraz z pracownikiem, a także dyrektorzy szkół zatrudniający AER.
- 24 listopada - Pełnomocnik zorganizowała dla asystentów edukacji romskiej i nauczycieli wspomagających z terenu województwa śląskiego i podkarpackiego szkolenie on-line na temat : Metody pracy z dziećmi wymagającymi szczególnego wsparcia.
- Pełnomocnik zorganizowała wizytę studyjną w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 12 w Gliwicach, w którym prowadzona jest Świetlica integracyjna „Pod lipami”. W wizycie tej, która odbyła się w dniu 7 lipca 2022 r. wzięli udział pracownicy Urzędu Miejskiego w Zabrze, koordynujący realizację zadań z Programu integracji, MOPR oraz Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 43 w Zabrze. Na spotkaniu omówiono m.in. działalność Świetlicy „Pod lipami” w tym formę zatrudnienia nauczycieli, asystentów edukacji romskiej oraz wymieniono dobre praktyki i doświadczenia z pracy ze społecznością romską.

13. Inne uwagi

[tutaj wpisz zwięzłą wypowiedź, jeśli żadne z pól nie wypełniało treści sprawy]

Magdalena Szewczuk-Szturc
Pełnomocnik Wojewody Śląskiego
do Spraw
Mniejszości Narodowych i Etnicznych

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	9075832.17589934.15830105
Nazwa dokumentu	sprawozdanie Pełnomocnika za 2022 rok do MSWiA.doc
Tytuł dokumentu	sprawozdanie Pełnomocnika za 2022 rok do MSWiA
Sygnatura dokumentu	SOIV.6113.1.2023
Data dokumentu	2023-01-03 11:37:51
Skrót dokumentu	7B83BD69178863774280A982346E9A9DCC50940F
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	2023-01-03
Podpisane przez	"Magdalena Elżbieta " Szewczuk-Szturc Dyrektor Wydziału
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.108.84.84.
Data wydruku:	2023-01-03 11:55:56
Autor wydruku:	Janecka Joanna